

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)**

**ONOR. IMHALLEF
SILVIO MELI**

Seduta tas-27 ta' Novembru, 2013

Rikors Numru. 18/2010

Valletta Freight Services Limited (C – 3478)

vs

Direttur Qrati Civili u Tribunali

U

Tarros s.p.a.

ghal kull interess li jista' jkollha

U

b'digriet tas-16 ta' Frar, 2011, gie kjamat fil-kawza

I-Avukat Generali

Il-Qorti,

1.0. Rat ir-rikors promotur datat it-22 ta' Frar, 2010, fejn is-socjeta` rikorrenti Valletta Freight Services Limited sintetikament esponiet is-segwenti:

Pagna 1 minn 9

Qrati tal-Gustizzja

1.1 Illi tramite l-prokuratur speċjali tagħha is-socjeta` intimata Tarros s.p.a. intavolat proceduri fil-Prim'Awla tal-Qorti Civili kif indikat fl-istess rikors promotur – Citazzjoni Numru 1321/1996;

1.2 Illi fil-procedura riferita fil-paragrafu precedenti s-socjeta` hawn intimata hemm talbet fost l-ohrajn is-segwenti:

1.2.1. Illi f'Malta jigi ezegwit il-*Iodo arbitrali* mogħti mix-*Chambre Arbitrale Maritime de Monaco* datat id-29 ta' Jannar, 1996;

1.2.2. Illi s-socjeta` rikorrenti Valletta Freight Services Limited tigi kkundannata thallas sitta u sebghin elf, erbgha mija u tmintax –il Lira Maltija u tmienja u ghoxrin centezmu, (LM76,418.28), u llum ammontanti għal mija tmienja u sebghin elf u sitt Ewro u sebghin centezmu, (€178,006.70);

1.3. Illi fl-eccezzjonijiet tagħha s-socjeta` hawn rikorrenti ipprezentat tlett (3) eccezzjonijiet fosthom, li mhux minnu li għandha tagħti dak l-ammont lis-socjeta` hawn intimata;

1.4. Illi *di piu`*, fl-istess procedura fuq riferita, (ara paragrafu numru wiehed punt tnejn, (1.2), aktar qabel), ressqet ukoll kontrotalba fejn talbet lill-imsemmija qorti:

“tghid illi l-bilanc li għandha tagħti l-konvenuta huwa ta' sitt elef mitejn u wiehed u sebghin Lira u wiehed u disghin centezmu, (Lm6,291.91), u mhux kif jghid il-Iodo”, (ara fol 1);

1.5. Illi gew decizi l-ewwel zewg (2) eccezzjonijiet tas-socjeta` hawn rikorrenti;

1.6. Illi fl-1 ta' Lulju, 2008, ressqet ukoll oggezzjoni quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili u talbet li s-socjeta`

Kopja Informali ta' Sentenza

hawn rikorrenti ma thallietx tressaq provi fuq it-tielet (3) eccezzjoni u fuq it-tielet (3) talba fil-kontro-talba;

1.7. Illi s-socjeta` rikorrenti f`dik il-procedura fuq indikata oggezzjonat ghat-talba indikata fil-paragrafu precedenti;

1.8. Illi l-Prim`Awla tal-Qorti Civili fuq indikata tat il-provediment taghha fit-2 ta' Lulju, 2009 u ddecidiet li:

“Il-kwistjonijiet maqtugha u decizi fil-*lodo arbitrali* huma maghluqa u ghalxejn tinstema' xhieda dwar il-mertu ta' dawk il-kwistjonijiet”, (ara fol 2);

1.9. Illi in vista tal-premess l-imsemmija qorti ghaddiet biex:

“tichad it-tielet eccezzjoni tas-socjeta` konvenuta u tichad ukoll it-tielet kontro-talba. L-ispejjez ta' dan l-episodju ghandha thallashom is-socjeta` konvenuta”;

1.10. Illi fis-7 ta' Lulju, 2009, is-socjeta` rikorrenti ressqet rikors biex tinghata l-opportunita` tappella min dak il-provediment riferit fil-paragrafu precedenti, li izda gie michud fid-29 ta' Jannar, 2010;

1.11. Illi konsegwenza tal-istess is-socjeta` rikorrenti ingiebet f`pozizzjoni fejn ma thallietx iggib provi rigwardanti pretensjoni minnha mressqa li timpingi fuq drittijiet civili li hi ghandha kontra s-socjeta` intimata;

1.12. Illi t-talba u l-eccezzjoni mressqa gew michuda mill-qorti fuq riferita minghajr ma stharrget il-mertu tal-istess;

1.13. Illi *di piu`*, l-istess imsemmija qorti minflok ghaddiet biex tiddeciedi dik l-oggezzjoni partikolari senjatament, jekk ghandhiex tisma' provi rigward it-tielet (3) eccezzjoni u kontro-talba, u iddecidiet:

1.13.1. Mhux biss li ma tismax xhieda u provi; izda

1.13.2. Awtomatikament ghaddiet biex tichad l-istess eccezzjoni u kontro-talba;

1.14. Illi ghalhekk is-socjeta` hawn rikorrenti giet hemm imcahhda mid-determinazzjoni tad-drittijiet civili taghha;

1.15. Illi b'hekk giet imcahhda minn access effettiv ghal qorti peress li l-pretensjoni taghha fuq riferita ma gietx ezaminata u li *di piu`* giet ukoll imcahhda milli tressaq provi u sottomissjonijiet fir-rigward bi ksur tad-dritt ta' smiegh xieraq kif provdut fl-artiklu 39 tal-Kostituzzjoni u fl-artiklu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea;

1.16. Illi in vista tal-premess titlob lil din il-qorti:

1.16.1. Tiddikjara li s-socjeta` rikorrenti sofriet vjolazzjoni tad-dritt taghha ghal smiegh xieraq kif protett fl-artikli minnha citati fir-rikors promotur u indikati fil-paragrafu precedenti billi giet imcahhda mid-dritt li jkollha determinazzjoni minn qorti jew tribunal tad-drittijiet civili taghha u giet imcahhda mid-dritt li tressaq dawk il-provi in sostenn tal-pretensjonijiet taghha;

1.16.2. Tghaddi biex taghti dawk ir-rimedji li din il-qorti jidhrilha xierqa u opportuni fosthom li tqieghed lis-socjeta` rikorrenti fil-pozizzjoni li kienet qabel il-provediment tat-2 ta' Lulju, 2009, u tad-29 ta' Jannar, 2010;

1.16.3. Tordna ghalhekk li tigi mistharrga u determinata t-tielet eccezzjoni u t-tielet kontro-talba minnha mressqa fil-kawza fuq riferita li ggib in-numru 1321/1996 pendenti quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili;

1.16.4. Bl-ispejjez kontra l-intimati;

2. Rat in-nota t'astensjoni datata t-2 ta' Marzu, 2010, (ara fol 4);

3. Rat l-ordni t'assenjazzjoni datat il-5 ta' Marzu, 2010, (ara fol 5);

4.0. Rat ir-risposta tad-Direttur Qrati Civili u Tribunali datata s-17 ta' Marzu, 2010, li permezz taghha sintetikament wiegeb bil-mod segwenti:

4.1. Illi l-gudizzju mhux integru stante li l-atti ma gewx notifikati lill-Avukat Generali skont il-ligi;

4.2. Illi ghalhekk ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju;

4.3. Illi *di piu`*, il-kawza hi intempestiva stante li ma ezawrietx ir-rimedji ordinarji kollha taghha stante li l-kawza li qed tilmenta minnha ghadha fi stadju ta' Prim'Istanza u ghalhekk ghad m'hemmx decizjoni finali billi hi soggetta ghall-appell, u b'hekk, ir-rimedji kollha ghadhom ma gewx ezawriti;

4.4. Illi fil-mertu it-talba mhix fundata peress li l-qorti applikat ligijiet rilevanti u ma gew lezi l-ebda drittijiet tas-socjeta` rikorrenti kif allegat;

5.0. Rat ir-risposta tas-socjeta` intimata Tarros s.p.a. datata l-14 ta' Mejju, 2010, li permezz taghha rrispondiet sintetikament is-segwenti:

5.1. Illi ma gietx notifikata bi traduzzjoni tar-rikors promotur u allura, r-rikors mhux validu fil-konfront taghha;

5.2. Illi topponi ghat-talba tas-socjeta` rikorrenti u tqisha wahda frivola u vessatorja ghar-ragunijiet segwenti:

5.2.1. Illi s-socjeta` rikorrenti ma ezawrietx ir-rimedji ordinarji lilha disponibbli u ghalhekk din il-qorti ghandha taghzel li ma tezercitax il-gurisdizzjoni taghha *ai termini* tal-artiklu 42 tal-Kostituzzjoni;

5.2.2. Illi fit-trattazzjoni tat-tielet (3) eccezzjoni in dizamina l-qorti giet rinfaccata bi provi inammissibbli billi kien evidenti li l-mertu tal-istess eccezzjoni kien gia` gie deciz fil-proceduri ta' arbitragg f'Monaco;

5.2.3. Illi essenzjalment il-kawza quddiem il-qorti ttrigwarda l-ezekuzzjoni ta' *lodo arbitrali* finali u mhux kawza fuq il-meritu;

5.2.4. Illi ghalhekk il-kompetenza tal-qorti Maltija hi limitata mill-ligi biex tordna l-esekuzzjoni tal-*lodo arbitrali* u hi prekluzza milli tiftah il-mertu tal-proceduri arbitrali li gia` instemghu u gew decizi;

5.2.5. Illi fil-provediment tal-qorti in dizamina hu proprju dan li s-socjeta` rikorrenti giet vjetata milli taghmel;

5.2.6. Illi ghalhekk mhux permess li jergghu jinfethu proceduri Malta wara li l-mertu gia` gie ezawrijentement u finalment deciz minn qorti kompetenti estera;

6. Rat id-digriet taghha diversmaent preseduta datat is-16 ta' Frar, 2011, li permzz tieghu, fuq talba tas-socjeta` rikorrenti datata s-17 ta' Novembru, 2010, ordnat il-kjamata in kawza tal-Avukat Generali, (ara fol 31);

7.0. Rat ir-risposta tal-Avukat Generali datata l-1 ta' Marzu, 2011, li permezz tieghu irrisponda sintetikament bil-mod segwenti:

7.1. Illi qed jirrimetti ruhu ghad-decizjoni tal-qorti;

7.2. Illi inoltre irrizerva d-dritt li jintavola r-risposta tieghu sa seduta ulterjuri, (ara fol 39 u ripetuta a fol 41 fejn hi datata l-21 ta' Marzu, 2011);

8.0. Rat ir-risposta tal-Avukat Generali datata wkoll il-21 ta' Marzu, 2011, li sintetikament espona s-segwenti:

8.1. Illi r-rikors promotur hu tentattiv biex il-Prim'Awla taghmilha ta' qorti tal-appell – haga li dejjem giet ikkundannata mill-Qorti Ewropea;

8.2. Illi dan hu tentattiv biex is-socjeta` rikorrenti ma thallasx dak minnha dovut b`decizjoni ta' arbitragg esteru;

Kopja Informali ta' Sentenza

8.3. Illi ma sehh l-ebda vjolazzjoni tal-artiklu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea;

8.4. Illi s-smiegh li kellha s-socjeta` rikorrenti kien wiehed xieraq u ma gewx lezi d-drittijiet tas-socjeta` rikorrenti;

8.5. Illi ghalhekk it-talbiet tas-socjeta` rikorrenti ghandhom jigu michuda bl-ispejjez;

9. Rat id-digriet taghha datat l-14 ta' Novembru, 2012, li permezz tieghu, fuq talba tal-partijiet, awtorizzat li t-trattazzjoni tal-kawza ssir fil-modalita` hemm indikata, (ara fol 92);

10. Ezaminat id-dokumenti eseblti inkluz l-affidavitijiet prodotti, (ara fol 52 u 58);

11. Rat is-sottomissjonijiet skritti prodotti;

12. Semghet it-trattazzjoni orali finali tal-abblu rapprezentanti legali tal-partijiet;

13. Tirrileva li s-socjeta` rikorrenti naqset li tottempora ruhha mat-terminu tad-digriet tal-14 ta' Novembru, 2012, (ara fol 92);

Ikkunsidrat:

14.0. Illi l-vertenza odjerna tista' tigi sintetikament esposta bil-mod segwenti:

14.1. Illi s-socjeta` rikorrenti qed tipprova timpunja zewg (2) provvedimenti ta' din il-qorti diversament preseduta fi procedura li ggib in-numru 1321/96, (ara paragrafu numru wiehed punt wiehed, (1.1), aktar qabel), liema provvedimenti huma datati t-2 ta' Lulju, 2009, u d-29 ta' Jannar, 2010, rispettivament;

14.2. Illi c-citazzjoni riferita fil-paragrafu precedneti bin-numru hemm indikat hi procedura specjali li permezz taghha tigi enforzata f'Malta decizjoni ta' qorti jew tribunal

Kopja Informali ta' Sentenza

esteru Membru tal-Unjoni Ewropea – f'dan il-kaz decizjoni t'arbitragg minn Monaco;

14.3. Illi kull ma jrid isir fil-procedura fuq riferita hu semplicement:

14.3.1. Ir-rikonoxximent tat-tribunal *de quo*;

14.3.2. Id-decizjoni legittima tal-istess;

14.3.3. Illi t-tribunal hu ta' pajjiz membru tal-Unjoni Ewropea;

14.4. Illi sodisfatti r-rekwiziti fuq elenkati l-ebda ezami tal-mertu m'hu permess fil-qorti lokali ta' prim'istanza:

14.5. Illi pero` tali ezami tal-mertu hu permess fl-istadju tal-appell;

Ikkunsidrat:

15. Illi ghalhekk jirrizulta li l-provedimenti mehudin mill-qorti koncernata fit-2 ta' Lulju, 2009, u fid-29 ta' Jannar, 2010, huma konformi mal-ligi u ghalhekk bl-ebda mod ma jista' jinghad li d-drittijiet civili tas-socjeta` rikorrenti kienu b'xi mod lezi jew miksura;

16. Illi fi kwalunkwe cirkostanza, jekk l-istess socjeta` rikorrenti ghandha xi ilment fir-rigward din dejjem setghet tressaq l-ilment taghha fl-istadju opportun fl-appell intier tal-procedura in dizamina, li l-provediment tad-29 ta' Jannar, 2010, bl-ebda mod ma intakka;

17. Illi ghalhekk hu pacifiku li t-talbiet tas-socjeta` rikorrenti fil-procedura odjerna huma intempestivi;

DECIDE:

18.0. Illi ghaldaqstant, in vista tal-premess, din il-qorti ma tqisx li s-socjeta` rikorrenti ippruvat il-kaz taghha skont il-

Kopja Informali ta' Sentenza

ligi, u konsegwentement, filwaqt li takkolji r-risposti tal-intimati u tal-kjamat in kawza u konsegwentement, *a tenur* tal-artiklu 46 (2) tal-Kostituzzjoni ta' Malta:

18.1. Tiddikjara li qed tirrifjuta tezercita is-setghat taghha skont dan is-subartiklu stante li hi sodisfatta li mezzi xierqa ta' rimedju ghall-ksur allegat huma jew kienu disponibbli ghas-socjeta` rikorrenti;

18.2. Bl-ispejjez kontra s-socjeta` rikorrenti *Valletta Freight Services Limited*.

Onor. Imhalled Silvio Meli

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----